

เทศน์พระ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้เป็นวันออกพรรษา ออกพรรษาแล้ว ๓ เดือน ไตรมาส ๑ ไตรมาสเรามาเข้าพรรษา ผู้บวชใหม่ได้บวชครบพรรษา รับกฐินเป็นคนสุข ทางโลกนะถ้าเป็นคนคิบบคนไม่เคยผ่านศาสนา ในสังคมชาวพุทธ ไปขอลูกสาวเขา เขาไม่ให้นะ เขาจะถามว่า “ได้บวชหรือยัง?” ถ้าบวชเรียนแล้ว เห็นใหม่ เป็นคนสุข คนสุขคือคนที่ได้บ่มเพาะด้วยศาสนาใจ

ในศาสนา บวช ๑ พรรษา รับกฐินแล้วสึกออกไปเป็นบัณฑิต เป็นทิด ทิดคือบัณฑิต บัณฑิตคือใคร บัณฑิตคือได้ศึกษาได้ฟอกใจ ฟอกใจจากคิบบเป็นคนสุข เห็นใหม่ “ตบะธรรม” ทำให้จิตใจนี้เป็นสุขนะ ทำให้จิตใจจากคิบบเป็นคนสุข

“สุข” มันสุขจนใหม่ สุขจนแบบว่าเกรียม แต่ถ้า “สุข” ขอไข่ มีความสุข กับ “สุข” โดยกอไก่ สุขโดยกอไก่อมันสุขนะ โคนตัมจนสุข ตัมจนสุขจนแบบว่าบ่มเพาะจนเน่า ความสุขอย่างนั้น “คิบบกับสุข” กับ “ทุกข์กับสุข”

วันนี้เป็นวันออกพรรษา เป็นวันมหาปวารณา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปจำพรรษากับพราหมณ์ ลืมใส่บาตรอยู่ไตรมาสหนึ่ง พอออกพรรษาแล้ว มารดลใจไฉดลใจพราหมณ์ให้พอออกพรรษาแล้วถึงนึกได้ นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจำพรรษาไว้แต่ไม่เคยใส่บาตรเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องฉันข้าวคิบบ แล้วพระด้วยกันภิกษุด้วยกันที่จำพรรษา ทุกคนคืนรณกระสับกระส่ายจะหาทางออก

ไปขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ทั้งนั้น แม้แต่พระโมคคัลลานะมีฤทธิ์มาก จะเหาะไปบิณฑบาตอีกทวีปหนึ่งนะ จะพลิกง้วนดินขึ้นมากินเองเลยนะ แล้วพระโมคคัลลานะพูดกับใคร พูดกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพูดโกหกได้ไหม

“ข้าพเจ้าจะพาพระภิกษุออกไปอีกทวีปหนึ่ง”

“แล้วภิกษุบวชใหม่ ไปไม่ได้ จะทำอย่างไร”

“ผมจะงุมมือครับ จะพาเหาะไปครับ แล้วจะพลิกง้วนดินขึ้นมา”

“แล้วประชาชนของเราที่อยู่บนทวีปนี้ จะทำอย่างไร”

“ผมมีฤทธิ์ ผมจะเอามือ ให้ประชาชนอยู่ในมือนี้ผมก่อน แล้วผมจะพลิกง้วนดินขึ้นมา แล้วผมจะเอาประชาชนวางไว้อย่างเดิม”

มีฤทธิ์ขนาดนั้นนะ ทำได้หมดเลย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อนุญาต อดทนกันมาจนออกพรรษา พอออกพรรษาแล้วนะ

“เธอชนะแล้ว..เธอชนะแล้ว..”

เห็นไหม ชนะคนนี้แสนยาก เราชนะใจเรานี้แสนยาก การชนะใจเรานะ

อยู่ในสังคมเห็นไหม การบวชมาจะเข้าใจเรื่องสัปปายะ ๔ เลย ถ้าใครบวชมาใครประพฤติปฏิบัติมา นักประพฤติปฏิบัติตรงก็ไปแต่ละสำนัก แต่ละหมู่คณะ ตรงก็ไป ๒ องค์ ๓ องค์ องค์เดียว ตรงก็ไปคราวใดเจอหมู่คณะที่ตรงก็ไปแล้วมีจิตใจที่เข้มแข็ง ตรงก็ไปแล้วปฏิบัติด้วยกัน ตรงก็ไปกับเพื่อน เพื่อนตรงก็ไปแล้วจะไปหาลากสักการะ ตรงก็ไปกับเพื่อนองค์นี้จะไปหาเหล็กไหล ตรงก็ไปกับองค์นี้ๆ ไปเจอหมู่คณะ ไปเจอลากสักการะแล้วตายไปกับลากสักการะ

การตรงก็ การมีประสบการณ์ไปจริง มันจะเห็นประสบการณ์อย่างนี้ แล้วมันจะซึ่งใจมากกับสัปปายะ เวลาเราเทศน์เราอ่านพระไตรปิฎก “สัปปายะ ๔” อาจารย์เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ ฟังจากหูหนึ่งก็ทะลุอีกหูหนึ่งใจ

แต่เวลาเราลงไปในสังคมนั้น ๑ พรรษานี้เราชนะไหม ในหมู่คณะนั้นเป็นสัปปายะไหม ในสถานที่เป็นสัปปายะ ในทิวทัศน์ความเห็นเป็นสัปปายะไหม ถ้าไม่เป็นสัปปายะ มันจะมีการกระทบกระทั่งกัน สิ่งที่กระทบกระทั่งกัน ถ้าเราปล่อยไปตามอารมณ์ เราปล่อยไปตามความกระทบกระทั่งกันนั้น นั่นล่ะแพ้ตนเอง

ธรรมะคืออะไร ธรรมะคือความเป็นสภาวะธรรมที่เกิดขึ้น แล้วการทะเลาะเบาะแว้งกัน การมีปัญหากัน เป็นสภาวะธรรมใหม่ มันเป็น “สภาวะธรรม”

ในเมื่อเป็นอธรรม คุณิ เวลาพระสารีบุตร เห็นใหม่ พระสารีบุตรเป็นพระอุปัชฌาย์ของพระราหูลนะ สามณเฑรราหูลเป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นางพิมพ์ให้ราหูลขอสมบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคิดถึงสมบัติของโลกเห็นใหม่ ถ้าให้สืบราชการก็เป็นกษัตริย์ต่อไป สมบัติอย่างนั้นมันก็ชั่วชีวิตนี้เท่านั้นเอง เห็นใหม่ ให้บวชชะ จะให้ทรัพย์จากภายใน

พ่อแม่เจ็บปวดมาก พระเจ้าสุทโธทนะเสียลูกไปองค์หนึ่ง เพราะพระเจ้าสุทโธทนะเป็นกษัตริย์ ก็หวังจะเอาลูกเป็นกษัตริย์ แล้วขนาดพราหมณ์พยากรณ์ไว้ว่าถ้าเป็นกษัตริย์ก็จะเป็นจักรพรรดิ ก็จจะรวบรวมแคว้นแคว้น เห็นใหม่ แต่ละแคว้นแคว้น แต่ละประเทศ

ในอินเดียสมัยโบราณมันแบ่งแยกกันหมด ไม่ใช่เหมือนอินเดียในปัจจุบันนี้ เห็นใหม่ ถ้าเป็นจักรพรรดิจะรวบรวมได้ “ถ้าลูกของเราอยู่...” ภาษาทางโลกนะ “...จะประสบความสำเร็จมาก” แต่ก็เสียลูกไปนะ อุตุส่าห์ถนอมรักษา คุณแลรักษาอย่างดีเลยไม่ให้ออกไปเห็นอะไรต่างๆ แล้วมมทูตก็มาแปลงร่างให้เห็น คนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เพราะบารมีธรรม สะเทือน เห็นใหม่ เสียลูกไปก็เจ็บปวดมาก จากวันที่ลูกไป มีแต่ความทุกข์ก่ดหนองในหัวใจเลย แล้วไปสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว นิมนต์กลับมายังมาเสียหลานไปอีกนะ เสียลูกไปก็อยากเอาหลานให้เป็นกษัตริย์ ลูกก็ยังมาเอาหลานไปอีก คน คุณิ ตระอมใจขนาดไหน

กว่าจะได้ทรัพย์จากภายในมา คุณิ หัวอกของพ่อ เสียลูกแล้วเสียหลานอีก จนไปขอพรกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ต่อไปนี้ ถ้าจะมีใครบวช ต้องให้พ่อแม่ปู่ย่าตายายอนุญาตก่อนนะ” ถ้าไม่อนุญาต เพราะมันความเจ็บช้ำ อันนี้เจ็บช้ำมาก เจ็บช้ำในหัวใจ เจ็บช้ำทางโลกใจว่ามันเจ็บปวดขนาดไหน เสียลูกไป เสียสถานะคนสืบสกุลไปมันเจ็บปวดขนาดไหน มันเจ็บปวด แต่ความเจ็บปวดนี้มันเจ็บปวดแบบโลกๆ ใจ เจ็บปวดแบบเราต้องเสียสละถึงจะได้สิ่งตอบแทนมา

ถ้าเราไม่เสียสละ ถ้าเจ้าชายสิทธัตถะไม่ออกประพฤติปฏิบัติ เจ้าชายสิทธัตถะไม่ออกไปบวช แล้วจะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาใหม่ จะมีคนมาขึ้นมาใหม่ สุดท้ายแล้วพระเจ้าสุทโธทนะนี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศนาว่าการจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ผลของพระอรหันต์นะสุดยอดมาก สุดยอดเพราะมันไม่เวียนตายเวียนเกิด เกิดเป็นกษัตริย์ในชาตินี้ ถ้าพูดถึงทำบาปอกุศลไว้ ไปเกิดชาติหน้าจะเป็นยากก็ได้ ไปเป็นไพร่พลคนเดินเท้าเขาก็ได้ สิ่งต่างๆ นี่มันเวียนผลัดกัน เห็นไหม ผลของวิญญูะง

แล้วสามเณรราหุลมาขอสมบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้สมบัติจากภายใน ให้พระสารีบุตรเป็นอุปัชฌาย์เป็นผู้บวชให้ ราหุลเป็นบุตรนะ เป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่บวชให้เองล่ะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้พระสารีบุตรบวชให้ล่ะ

ให้พระสารีบุตรบวชให้ แล้วเวลารุ่งงค์ไป เวลาเขาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมีพระมามากมหาศาลเลย สามเณรเป็นพระอรหันต์นะ ไปถึงพระก็แย่งชิงที่พักกัน กุญี่แย่งกันหมดเลย แล้วเณรละ พระอรหันต์แต่เป็นเณร ตามศักดิ์ในธรรมวินัย จะต้องให้ภิกษุก่อน เวลาเราอุปโลกน์กัน “เถระสะ” ต้องเถระก่อน แบ่งกัน ต้องเถระ ต้องภิกษุ ต้องสามเณร ต้องคฤหัสถ์ แบ่งกันไป แบ่งทานกันมา

ถ้าเป็นธรรมนะ สิ่งที่เป็นธรรมมันจะถือความเสมอภาค แบ่งกันโดยธรรมด้วยความสวยงาม ด้วยหน้าที่ ถ้าเถระหรือผู้ใหญ่เสียสละ “เราเป็นผู้ใหญ่ เราเสียสละให้ผู้น้อย เราเป็นผู้ใหญ่ เราไม่เอา เราให้ไป” แบบนี้มันก็ทำได้ แต่โดยสิทธิ์ตามวินัยจะถืออย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน พระไปถึงพระก็จงที่หมดเลย เณรไม่มีที่อยู่นะ พระอรหันต์ไม่มีที่อยู่ ไปนอนอยู่ในส้วม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระสารีบุตร “สารีบุตร เธอรู้ไหม สัทธาวิหาริกของเธออยู่ที่ไหน?”

ไม่รู้!! พระสารีบุตรไม่รู้นะว่าสามเณรอรหันต์ไปนอนอยู่ในส้วม ไม่มีที่นอนแล้วไปนอนอยู่ในส้วม “รู้ไหมว่าสามเณรไปนอนอยู่ในส้วม” ทำความสะอาดส้วมแล้วไปนอนอยู่ในส้วม

“พระอรหันต์” สิ่งที่เป็นพระอรหันต์นี่คือความกว้างขวางของศาสนา ถ้าเป็นเรา เห็นไหม พ่อทำไม่ไม่เอาลูกบวชเอง เป็นอุปัชฌาย์ด้วย แล้วเป็นอุปัชฌาย์องค์เดียว เอหิภิกขุ เห็นไหม บวชภิกษุมหาศาลเลย แต่เณรให้พระสารีบุตรเป็นคนบวชให้เป็นอุปัชฌาย์ แล้วให้พระสารีบุตรเป็นคนสั่งสอน แล้วองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สั่งสอนด้วย เพราะองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา

สิ่งต่างๆ นี้เพื่อความกว้างขวางของศาสนา เพื่อความกว้างขวางของศาสนธรรมของเรา มันมีนะ มีผู้ใหญ่ มีเด็ก มีต่างๆ กันไป องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา พระอัครสาวกทั้งเบื้องซ้ายและเบื้องขวา แล้วยังมีพระอานนท์ เห็นไหม เป็นพหูสูต มันจะกว้างออกไป ถ้าเรากว้างออกไป มันธรรมวินัยอันเดียวกันนะ ถ้ามันธรรมวินัยอันเดียวกัน เราเป็นพระด้วยกัน เราเป็นสงฆ์ด้วยกัน มันเสมอกันด้วยทิวาญี เสมอกันด้วยความเห็น เสมอกันด้วยอะไรต่างๆ มันก็มีความสุขใจ มันมีความสุขด้วย มันมีความถูกต้องด้วย แล้วเราต้องถือเพราะอะไร มันผิดถูกเห็นไหม เวลาองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า “คูสิ ภิกษุอยู่ถึงภาคตะวันตกนั้น เขาปฏิบัติตามเรา เขาทำเหมือนเรา เหมือนเขาอยู่กับเรานะ ภิกษุจับชายจิวรเราอยู่นะ แต่ไม่ปฏิบัติตามเรา ไม่ทำเหมือนเรา จับชายจิวรเราอยู่ กอดเราอยู่ด้วย ก็เหมือนไม่ได้อยู่ใกล้เรา”

ไม่อยู่ใกล้เรา เห็นไหม ธรรมวินัยเป็นเครื่องตัดสินนะ ทิวาญีมันก็มีส่วนด้วย ทิวาญีของเราเนะมันเข้ามามีส่วน มีส่วนว่าสิ่งนั้นมันถูกต้องไหม ถ้าสิ่งนั้นมันถูกต้อง ถ้าเราคิดเอาความถูกต้อง เราคิดว่าเป็นเรื่องของเรา เราบวกมันเข้าไป การที่เราบวกความคิดเห็นของเราเข้าไป เราจะเอาความเห็นของเราเข้าไปเป็นความเห็นไม่ได้ ความเห็นของเรามันมีกิเลสอยู่ใช่ไหม ต้องตัดสินกันด้วยธรรมวินัย ควรหรือไม่ควร แล้วควรมันมีเหตุมีผลไหม สิ่งที่ทำลงไปเขาทำไปเพื่ออะไร มันไม่มีหน้าที่นะ คนเรานะไม่ใช่นำ ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบ จะไม่รู้หรือกว่า การเป็นผู้นำมันต้องรับผิดชอบขนาดไหน

ถ้าการเป็นผู้นำแล้วตัดสินไป ถ้าเราเป็นผู้ตาม เราจะมองคนตัดสินกันอย่างไร ตัดสินว่าถูกต้องไหม ตัดสินเป็นอย่างไร แล้วมันมีเหตุผล สิ่งแวดล้อมมันมีเหตุมีผล เช่น ขณะนี้น้ำท่วม น้ำป่ามา ออกบิณฑบาตไม่ได้ ออกบิณฑบาตไม่ได้แล้วจะทำอย่างไร คราวข้าวยากหมากแพง บิณฑบาตมาได้แต่บาตรเปล่ามา แล้วได้บาตรเปล่ามาจะทำอย่างไร

มันอยู่ที่กาลเทศะ เห็นไหม คุณติ เวลาองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปจำพรรษาที่
พราหมณ์ ขี้วยากหมากแพงบิณฑบาตไม่ได้เลย แล้วเขาก็ไม่มีจะกิน ชาวบ้านเขาไม่มีจะ
กินนะแล้วเขาจะเอาอะไรมาให้ พ่อค้าโคต่าง เขาจะเลี้ยงม้าของเขาด้วยข้าวกล้อง เขาก็ใส่
บาตรพระแบบนั้น

สิ่งที่ไม่มีไม่เป็นของเขา แล้วเราเป็นผู้นำ เราจะต้องดูแลของเรา เราต้องแบก
รับภาระนะ ถ้ามีหลักมีเกณฑ์สิ่งนี้มันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม

อำนาจวาสนานะ อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน คุณพระอรหันต์ในสมัย
พุทธกาล ไปบิณฑบาตข้างหน้าเขาก็ลืมใส่ ไปข้างหลังเขาก็ลืมใส่ ไปตรงกลางเขาก็ลืม
ใส่ เพราะกรรมของเขา เขาทำกรรมของเขาขึ้นมาละ คุณติ แม้แต่เป็นเศรษฐี มคนะ เวลา
ข้าวตอกมคมันขนไป ยังขูดเอามันขึ้นมาเลย ด้วยความตระหนี่อันนั้น แต่เขาก็ทำคุณงาม
ความดีของเขาเหมือนกัน เขาถึงมี

ถ้าคนจะเป็นพระอรหันต์ได้มันต้องมีการสร้างบุญญาธิการมา สร้างบุญญาธิการ
มามันเป็นเรื่องเขาวัวปัญญาละ คุณติ คนจนคนทุกข์คนเข็ญใจ แต่เขามีเขาวัวปัญญา เขาจะ
ประคองชีวิตของเขาไปได้ คนมั่งมีศรีสุข ถ้าเขามีเขาวัวปัญญาของเขา เขาจะรักษาสมบัติ
ของเขาได้ แต่ถ้าคนไม่มีเขาวัวปัญญาจะรักษาสິงนี้ไว้ไม่ได้เลย

คุณติ คนมั่งมีศรีสุข เขาก็มีเขาวัวปัญญาได้ คนทุกข์คนเข็ญใจ เขาก็มีเขาวัวปัญญาได้
เขาวัวปัญญานี้มันเป็นนามธรรม มันเป็นความเห็นจากภายใน แต่เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย
มันเป็นเรื่องของภายนอกนะ

สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของความกว้างขวาง เรื่องของหมู่คณะมันจะกว้างออกไป เราจะ
รับผิดชอบกัน เราจะต้องคุยกัน เราจะต้องปรับความเห็นของเราเพื่อสังคมของเราละ นี้
เป็นเรื่องของสังคม แต่เรื่องของกรรมละ เรื่องของความเห็นของเราจากภายในเห็นไหม
วันนี้วันมหาปวารณา ถ้าเรามีกิเลส มีความทิฏฐิมานะ การปวารณาของเรามันเป็นเหมือน
หมาจิ้งจอก หมาจิ้งจอกนะมันเจ้าเล่ห์ เพราะจิตเราไม่ได้คิดอย่างนั้น จิตเราไม่เห็นอย่าง
นั้น จิตเราจะต้องมีเมตตาละ

ทิวภูมิณะของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน คุณิวของเราสิ นิวของเราไม่เท่ากันนะ นิวโป่งกับนิวก้อยมันไม่เท่ากัน หน้าที่การงานมันก็ไม่เหมือนกัน จริตนิสัยของคนก็ไม่เหมือนกัน เราจะต้องให้อภัยกันด้วยหัวใจ สิ่งที่ทำให้ด้วยหัวใจนะ ถ้าคุยกันปรับความเข้าใจกัน ถ้าความเข้าใจอันนี้มันแก้ไขได้ มันถึงจะเป็นผลของมหาปวารณา

มหาปวารณาเป็นอริยะประเพณี ประเพณีของสงฆ์ ประเพณีของสังฆะ คุณิว ด้วยความกว้างขวางของศาสนา ศาสนาจะกว้างจะแคบด้วยจิตสาธารณะ จิตสาธารณะคือเราไม่โลกไม่ถือสิทธิ์ด้วยเราคนเดียว เราแบ่งภาระหน้าที่กันออกไป เราจะแบกรับภาระเห็นไหม ให้อภัยกันได้ก่อน เราได้ทีหลัง ถ้าจิตไม่เป็นสาธารณะมันต้องเป็นของเราก่อน

เราต้องให้ของคนอื่นก่อน หัวใจเขาหัวใจเรา เราไม่ชอบสิ่งใดเขาก็ไม่ชอบสิ่งนั้น เราชอบสิ่งใดเขาก็ชอบสิ่งนั้น สิ่งใดที่เป็นของดิงามเราเสียสละ เห็นไหม เสียสละให้กับคนอื่น เสียสละให้กับหมู่คณะ เสียสละออกไป สิ่งที่เสียสละออกไปมันจะได้บารมีธรรมได้กลับมา ใครเป็นผู้เสียสละผู้นั้นเป็นคนได้

ใครเป็นผู้รับ เราเป็นผู้ทุกข์คนเจ็บใจคนจน เขาเสียสละอะไรมาเราก็ได้ใช้อาศัย นี่มันเป็นบุญของเขาละ เขาเป็นผู้เสียสละ แต่เราต้องอาศัยสิ่งนี้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ถ้าเราเป็นผู้เสียสละละ การเสียสละออกไปอย่างนี้เราเป็นคนได้ ได้บารมีได้ความเป็นไป แล้วได้บารมีขึ้นมา ได้มาจากไหน

เวลาภาวนากัน เราอยากภาวนา อยากมีจิตที่มีหลักมีเกณฑ์ ถ้าจิตมีหลักมีเกณฑ์ทำไมปัญญามันไม่เกิด ถ้าปัญญามันเกิดสิ่งนี้มันสะท้อนใจเรานะ คุณิว พระในสมัยพุทธกาล จะไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จิตมันภาวนาอยู่ มันหมุนอยู่ข้างบนเห็นไหม จะไปถามปัญหา แต่เวลาไปเจอแล้วฝนตก ฝนมันตกจากชายคามา ฟ้ามันน้ำมันเป็นจุดเป็นต่อม มันแตก เกิดดับๆ

การเกิดดับทุกคนพูดอย่างนั้นนะ แต่พูดกันที่ปาก ถ้าพูดถึงการเกิดดับที่ปาก พระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตกก็เหมือนกัน สิ่งใดๆ ก็เหมือนกัน เงินเราเต็มกระเป๋าเลย ถ้าเราใช้มันหมดแล้วก็หมดกันไป นี่ก็เกิดดับทั้งนั้น แล้วเกิดดับทำให้คนเสียคน เกิดดับทำให้เราไม่ได้สิ่งใดเลย

เนี่ยว่างๆ ความว่างคืออะไร ว่างทั้งนั้น อากาศมันก็ว่าง ทุกอย่างมันก็ว่าง ความว่าง ถ้าว่างทำไมมันถึงว่าง เหตุผลที่ทำให้ว่างมันเป็นอย่างไร มันไม่ใช่การฟอกตัวนะ เรา มาประพฤติปฏิบัติกัน เรามาฟอกตัวกันเฉยๆ สิ่งนี้ไปจามา ไปจำสิ่งต่างๆ มา แล้วครูบา อาจารย์เทศน์ธรรมะเห็นใหม่ ว่า ธรรมะเพื่อ

“ไม่เพื่อหรอก” ธรรมะมันเป็นศาสนธรรม เหมือนน้ำ น้ำไม่เพื่อนะ เพราะอะไร เพราะปลามันอยู่ในน้ำ ที่ไหนมีน้ำที่นั่นมีปลา ถ้ามีธรรมะ เห็นใหม่ เราศึกษาธรรมกัน เราสนทนาธรรมกัน

จิตของผู้สนทนาธรรม จิตที่สนใจในธรรม เห็นใหม่ ถ้ามันมีอำนาจวาสนามัน สะเทือนใจนะ ก็เลสมันอยู่ที่ใจ เวลาสนทนาธรรมมันจะสะเทือนหัวใจ ถ้าสะเทือนหัวใจ นะมันขนลุกขนพองเลย มันเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนทิวทัศน์ เปลี่ยนความเห็น

ถ้าเปลี่ยนทิวทัศน์ เปลี่ยนความเห็น เห็นใหม่ มรรคหยาบ-มรรคละเอียด ความคิดมัน จะละเอียดเข้าไปนะ เราศึกษาปริยัติมาเราท่องจำได้ เราว่าเรารู้นะ นกแก้วนกขุนทอง นั่ง ได้วาทิกันนะ โอ้โฮ.. สูดยอดเลยธรรมะ ธรรมะไหลเป็นน้ำป่าเลย

แต่ความจริงมันเข้าถึงหัวใจใหม่ ถ้ามันไม่เข้าถึงหัวใจนะ มันจะไม่มีจิตใจ สาธารณะ มันจะไม่เสียสละ มันจะไม่ให้คนอื่น ได้ก่อนไง ถ้าคนอื่นได้ก่อน ของสิ่งใดมา เราเสียสละให้คนอื่นไปก่อน เสียสละเพื่ออะไรละ เพื่อความสุขของเขา ถ้าความสุขของ เขามันก็เป็นความสุขของเรา

ถ้าเป็นความสุขของเรา เห็นแก่ปากแก่ท้อง ถ้าเห็นแก่ปากแก่ท้องเรา ใครจะอยู่กับเราได้ ถ้าไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง ได้สิ่งใดมาก็แบ่งเสมอภาคกัน ทุกอย่างเสมอกันเห็น ใหม่ ถ้าเสมอกัน ทิวทัศน์เสมอกัน ความเห็นเสมอกัน สิ่งนี้เป็นความเสมอกันจากภายนอก แล้วถ้าเป็นภายในละ

ภายในนะ จิตเป็นสมาธิ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันจะมีความสุขของมัน ถ้าคนยัง ภาวนาอยู่นะ “มหาปวารณา” ถ้าเราภาวนากันนะ เราจะปวารณา กัน ปวารณา กันเพื่ออะไร เพราะอะไร เพราะการประพฤติปฏิบัตินะ ถ้าใครยังไม่ประพฤติปฏิบัติยังไม่เห็น คุณค่าหรอก ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดลอมนะ ถ้าจิตเรากระทบกัน มันพุ่งใหม่ ถ้าจิตมันพุ่งจิตมันคิดออกไป จิตอันนั้นมันจะพุ่งชานใหม่ แล้วถ้าจิตมันสงบเข้ามาละ ถ้าทุกคนให้ความสนับสนุนกัน ทุกคนให้โอกาสต่อกันในการบริการภวณา จะไม่กระทบกระเทือนกัน จะไม่เบียดเบียนกัน มีความสุขมากเลย

แต่ความสุขมากอันนี้ก็ต้องให้เป็นความจริงนะ อย่าให้เป็นหมาจิ้งจอกนะ ถ้าเป็นหมาจิ้งจอกนะ ให้กันเหมือนกับวางยา โอ้ย..ให้ความสะดวก มันจะสะดวกอะไรละ ความสะดวกอย่างนั้น ความสะดวกโดยเล่ห์ ถ้าความสะดวกโดยเล่ห์ มันยิ่งให้อย่างนั้นนะ คนภวณายังรับไม่ได้ รับไม่ได้นะ รับไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันรู้

สิ่งที่มันรู้ถ้าเป็นความจริงนะ สมบัติของใครก็เป็นของคนนั้นใช่ใหม่ สมบัติของคนนั้นมันก็ต้องเกิดจากคนนั้นใช่ใหม่ ถ้าสมบัติของคนนั้น สมบัติที่เป็นสมบัติของผู้ประพฤติปฏิบัติ นั้น ปัญญาที่เป็นปัญญาของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ นั้น เขาปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงสิ เราเป็นครูบาอาจารย์เราเป็นคนเปิดทางให้เขา ถ้าเราเป็นคนเปิดทางให้เขา เราเป็นคนชี้หน้าให้เขา ถ้าเป็นคนชี้หน้าให้เขาเห็นใหม่ มันจะเป็นความจริงอย่างนั้น แล้วมันจะซึ่งใจมาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานมาแล้ว ๒,๐๐๐ กว่าปีนะ ๒,๕๕๐ ปีแล้ว ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ สมบัติมันก็เป็นสมบัติ ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาปัญญามันเกิดขึ้นมา ปัญญามันหมุนขึ้นมา มรรคญาณมันหมุนขึ้นมานะ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รู้อย่างนี้ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไร แล้วมันกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อย่างไร เราไม่เคยเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ทำไมเรากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจของเรา

แล้วนี่ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมาจากเรา ทำไมเราจะไม่เคารพครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ไหนถ้าจะมาเป็นครูบาอาจารย์ไม่ต้องห่วงกลัวว่า ลูกศิษย์จะเคารพหรือไม่เคารพเลย!! ไม่ต้องไปห่วงมัน ไม่มีความหมาย!! ไม่มีความหมายเลย!! ตัวใครตัวมัน!!

แต่มันเป็นหน้าที่ไซ้ไหม มันคือศากยบุตรไซ้ไหม เราเป็นศากยบุตร เราจะมาเกิด ความกว้างขึ้นมา เพื่อจะให้สังคมนี้นั้นสงบเย็นขึ้นมา สังคมนักรบ หัวหน้านะ นักรบนะ ผู้นำ ถ้าผู้นำนักรบออกไป คูตี สงครามที่โหดมันก็ชนะ ถ้าเป็นเอกภาพ เป็นเอกภาพ เพราะอะไร เพราะหัวหน้านั้นมือสะอาดไง หัวหน้าเป็นที่ไว้ใจได้

ความลงใจ ถ้าคนมันลงใจชีวิตนี้เอาไปเลย คูตี พระอานนท์ ทำไมพองศ์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกมา พระเทวทัตให้เขาปล่อยช้างนาฬาคีรีมา ช้างมันจะชนองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กระโดดขวางเลยนะ ถ้ามันลงใจ ถ้าใจมันลงไม่ต้องไปห่วงว่าเขาจะเคารพเราหรือไม่เคารพเรา ไม่ต้องห่วงเลย ถ้าต้องการให้เขาเคารพเรา จะไม่มีใครเคารพเราเลย เพราะอะไร เพราะนี่มันเป็นเล่ห์ ถ้ามันเกิดจากเล่ห์ ทุกอย่างเกิดจากเล่ห์ จะไม่มีความหมายเลย

แต่ถ้าทุกอย่างเกิดจากธรรม ถ้าจิตใจเราเป็นจิตใจสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อสาธารณะ ถ้าทำประโยชน์ให้เราให้ได้ ถ้าประโยชน์ขึ้นมากับเรา ถ้าทำประโยชน์กับเรา ได้ แล้วจิตมันเกิดมาอย่างไร ปัญญาที่เกิดขึ้นมา ธรรมที่เกิดขึ้นมาในหัวใจนี้มันเกิดมาจากไหน มันทุกซ์มาขนาดไหน มันต่อสู้กับกิเลสมาขนาดไหน

เรื่องสังคมของโลกนะ ความยอมรับกันมันไร้สาระ! ไร้สาระมากๆ เพราะอะไร เพราะในหัวใจเรามันทุกซ์อยู่ ถ้าหัวใจเรายังเกิดยังตายอยู่ เขายกย่องเรานะ เขาทำปราสาทยอดปราสาท เขาจะเอาเราไปไว้บนดวงจันทร์เลย เราก็ต้องไปตายอยู่บนดวงจันทร์

ถ้าหัวใจของเรามันพ้นจากทุกซ์นะ เราจะอยู่ใต้บาดาลไหน เราจะอยู่ที่ไหน ไม่มีความหมายเลย เพราะจิตนี้มันพ้นจากกิเลส ถ้าจิตมันพ้นจากกิเลส จะต้องให้ใครมายอมรับ จะต้องให้มีใครมาพะเน้าพะนอ ไม่ต้องหอรอก

การพะเน้าพะนอ ถ้าเขาทำเป็นธรรมนะ คือเขาศึกษา มันเป็นอาจารย์วัตร อาจารย์ กวัตร เห็นไหม อุปัชฌายวัตร สิ่งที่เป็นอาจารย์วัตร มันเป็นธรรมวินัย ถ้ามันเป็นธรรมวินัย เขาศึกษาของเขา เขาอยากจะทำบุญกุศลของเขา เขาทำของเขา มันได้ประโยชน์ของเขา มันทำให้จิตใจมันลงใจ จิตใจมันควรแก่การงาน ถ้าจิตใจมันลง มันฟังครุบา

อาจารย์ มันอ่อนลงนะมันเปิดกว้าง เหมือนเราเปิดห้องทำงานของเรา ถ้าเราเปิดมาก อากาศมันถ่ายเทมาก ความเป็นอยู่ของเราจะสะดวกสบาย แต่ถ้าเราปิดให้มันอับเห็นใหม่

การทำข้อวัตร การแสวงหาครูบาอาจารย์ การฟังธรรมมันจะเปิดหัวใจของเรา ถ้าเปิดใจมันหน้าทีของเขา เขาหาผลประโยชน์ของเขา เขาจะตัดดวงผลประโยชน์ของเขา หน้าทีของเขา เขาก็รักษาผลประโยชน์ของเขา แล้วหน้าทีของเราละ เรามีสิ่งใดจะเป็น ประโยชน์กับเขาไหม ถ้าเรามีสิ่งใดเป็นประโยชน์กับเขา ทำขึ้นมาแล้วมันเป็นประโยชน์ กับเขาอะ อาวุโส กันเต เขาทำของเขาได้อยู่แล้ว ถ้าหัวใจของเราเป็นธรรมขึ้นมาด้วย ยิ่ง ทำมันยิ่งได้มาก เพราะเนื่อนาบุญ เนื่อนานันมันบริสุทธิ์ขึ้นมา เขาหว่านพืชลงไปเท่าไร ผลก็เกิดได้ขนาดนั้น

สิ่งนี้เป็นโอกาสนะ ครูบาอาจารย์ที่ยังดำรงชีวิตอยู่เพราะเหตุนี้ เพราะเหตุเพื่อ โลก เพื่อโลกให้เขาตัดดวงผลประโยชน์ของเขา มันเป็นพื้นนา มันเป็นพื้นที่ที่เขาจะทำ ประโยชน์ของเขา แล้วถ้าพื้นที่นั้นล่องไปแล้ว ถ้าจิตมันตายไปแล้ว พื้นที่นั้น คุณิ เราไป กราบศพครูบาอาจารย์กัน กราบศพมันก็กราบแต่ซาก เพราะใจมันออกจากร่างไปแล้ว ใจ ดวงนั้นต่างหาก ใจดวงที่ให้ผลตอบสนองมาต่างหาก มันเป็นหน้าทีของเขา ถ้าใจมันลง ถ้าใจของเขาหลงของเขา เขาทำของเขามันเป็นหน้าทีของเขา หน้าทีของเขา ผลประโยชน์ ของเขา

หน้าทีของเรา เห็นใหม่ หน้าทีของเรา เราเป็นหัวหน้า เราเป็นครูบาอาจารย์ เราจะ ชักนำเขาไป เพราะกว่าจะเป็นครูบาอาจารย์ได้ต้องสละตาย ไม่เคยสละตายขึ้นมา จะเอา อะไรมาเป็นครูบาอาจารย์ของเขา ถ้าเป็นครูบาอาจารย์เขา มันวิธีการ เห็นใหม่ วิธีการที่ จะชนะกิเลสแต่ละขั้นแต่ละตอน

ชนะตนนะ ชนะตนมันชนะอย่างไร ทุกอย่างมันต้องการมันเรียกร้องไปทั้งหมด หัวใจนี้มันเรียกร้องไปทั้งหมด แล้วเราจะมีสติยับยั้งมันอย่างไร ต้องมีสติยับยั้งเขาก่อน ยับยั้งสิ่งที่มันถูกระชากลากไป ยับยั้งแล้วสมาธิจับ ปัญญาตัด แล้วปัญญามันเกิด อย่างไม่รู้ ปัญญาที่เกิดขึ้นมานะ ปัญญาจีโมนี่มันเป็นสุตมยปัญญา ปัญญาท่องจำมา ปาก เปียกปากและ ปัญญาปรัชญาอย่างนี้ ปัญญาจริงๆ เขาไม่โหม่หรือ เพราะปัญญาจริงๆ มัน ไปตัดในจิต

มรรคญาณมันหมุนเข้าไปในหัวใจนะ แล้วมรรคญาณมันเข้าไปชำระกิเลสนะ แล้วกิเลสมันอยู่ที่ไหน กิเลสมันอยู่ที่ปากหรือ? กิเลสมันอยู่ที่หูของคนฟังหรือ? กิเลสไม่ได้อยู่ที่ไหนเลย แล้วเราจะเอาปัญญาเอาคำพูดของเราไปบาคหุคนอื่น มันจะมีประโยชน์อะไร อันนั้นมันเป็นมรรคที่ไหน

มรรคมันเกิดจากใจนะ มรรคมันเกิดจากใจมันย้อนกลับมาจากภายในนะ ถ้าปัญญา มันเกิดขึ้นมา ปัญญา มันเกิดอย่างนี้ มันถึงจะย้อนกลับเข้าไป แล้วยังมีปัญญาอย่างนี้ เหมือนคนที่มีขุมทรัพย์ เขาจะเอาขุมทรัพย์ คูตี เรามีแก้วแหวนเงินทอง เราจะใส่แก้วแหวนเงินทองไปอวดโจรไหม จะใส่เฟอร์นิเจอร์ไปให้โจรมันปล้นหรือ เขาจะเก็บอยู่ในหัวใจนะ

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะที่ปัญญา มันละเอียด พูดออกมามันเป็นโจรทั้งนั้น กิเลสคือโจร กิเลสมันไม่ยอมฟังใคร แล้วพูดออกไปให้เขาหัวเราะเยาะ มันจะพูดออกมาทำไม มันจำเป็นต้องพูดให้เขาฟังหรือ มันจำเป็นต้องให้เขายอมรับหรือ มันไม่จำเป็นเลย แต่เมื่อใดที่เขาทำขึ้นมาเสมอเรา เขาจะลงเต็มทีเลย เขาลงเต็มที่ต่อเมื่อเขาไปประสบใจ “อ้อ...เขาทำกันอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ท่านแลกลงมาด้วยชีวิตอย่างนี้ ท่านเอาชีวิตอย่างนี้แลกลงมา” แล้วมันทุกข์มาขนาดไหน มันทำมาอย่างนั้น

ไอ้ของเรามันปากเปือกปากแฉะนะ เหมือนกับเขาใส่ของเทียมเลย เอาทองคำปลอมๆ ใส่ไปอวดกัน โชว์กันไปก็โชว์กันมานะ แล้วเอาไปที่ร้านนะ จะเอาไปขายก็ไม่ได้ราคา เพราะมันเป็นของปลอม

ของปลอมอะไร คูตี ทองคำมันมีค่าใช่ไหม ทองคำเป็นของแท้ แต่นี่เพราะสัญญาของเรา เพราะความจำของเรามันเป็นของปลอม พอมันเป็นของปลอม ก็อ้างว่าเป็นทองคำไง แล้วคูตีทองชุบมันมีประโยชน์อะไรขึ้นมา เขาพูดทีเดียวมันก็หมดแล้ว ช้างในมันมีแต่ของเก้

ธรรมะปากเปือกปากแฉะ ไม่มีประโยชน์หรอก และไม่ต้องการสิ่งนั้น เขาจะลงไม่ลง ลงใจของเขา ถ้าใจมันลงนะ คูตี ทำไมพระอานนท์ ทำไมเสียดสละชีวิตให้กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กระโดดขวางเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “อานนท์ เธอไม่ต้อง” เพราะบารมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแผ่เมตตา

นะ โลกธาตุนี้หยุคได้หมดคนะ เพียงแต่ว่าท่านไม่ทำ บางโอกาสก็ทำบางโอกาสก็ไม่ทำ เช่น เวลาที่เขาจ้างคนมาค่า “สมณะหัวโล้นๆ” ค่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจน พระอานนท์ทนไม่ไหว

มีฤทธิ์นะแต่ทำไมไม่ทำ ถ้ามีฤทธิ์ก็ทำอย่างนั้นได้ ฟุ้งกสิณไฟก็ได้ กระโดดไปเลยละ กสิณไฟกสิณลมเอาพายุพัดไปก็ได้ แต่ท่านไม่ทำ ไม่ทำเพราะอะไร? เพราะว่าเป็นคติใจ

“โลกธรรม ๘” คุณสิ มีไว้ในพระไตรปิฎกว่า “แม้แต่ศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังโดนโลกธรรมแผดเผา โลกธรรมแผดเผาที่ร่างกายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มารไม่มี ทุกอย่างเข้าถึงใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้” คุณสิ ครูบาอาจารย์ท่านบอก เห็นไหม “สิ่งนี้มันเป็นกระโถนของโลกธรรม” ร่างกาย ชีวิต แต่หัวใจ เห็นไหม ทำไมเทวดา อินทร์ พรหม ต้องมาฟังเทศน์ล่ะ ทำไมเทวดา อินทร์ พรหม ยังต้องมาถามปัญหา เพราะเทวดา อินทร์ พรหม เขาไม่รู้เรื่องอย่างนี้ ไม่มีใครรู้เรื่องอย่างนี้เลย

สิ่งที่เกิดขึ้นมาในหัวใจเป็นคติใจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำสิ่งต่างๆ ไว้ มันเป็นคติ คุณสิ เวลาพระกัศปะ เห็นไหม “กัศปะเอ๋ย...เธอก็มีอายุปานเรา ทำไมต้องถือธูตงควัตร” ก็ถือไว้เป็นคติเป็นแบบอย่าง ผู้ที่เขาประพฤติปฏิบัติเขาจะได้อ้างอิงได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ใครที่โดนโลกธรรม ๘ ในโลกนี้ ไม่มีใครโดนเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ฤทธิ์เดชก็มากที่สุด ตั้งพระโมคคัลลานะเป็นฝ่ายมีฤทธิ์ ผู้ที่แต่งตั้งเขาต้องรู้มากกว่าเขา รู้มากกว่าทุกๆ อย่าง

เอตทัคคะ ๘๐ องค์ เห็นไหม ไปรวมอยู่ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหมดเลย จะทำอะไรก็ได้ แต่ถึงเวลาทำก็ทำ ไม่ถึงเวลาไม่ควรทำก็ไม่ทำ ไม่ใช่ทำพร้าเพื่อพร้าเพื่อไม่ได้เพราะอะไร? เพราะวุฒิภาวะของโลกมันไม่เหมือนกัน วุฒิภาวะของคนมันไม่เหมือนกัน

คูลี เวลาที่พระโมคคัลลานะให้ลูกศิษย์หะชังไปเอาบาตรไม้จันทร์เห็นใหม่ แล้วห้ามไม่ให้ทำ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำเองได้ ทำเองเพื่ออะไร เพื่อ จรรโลงศาสนา พอบัญญัติว่า “ต่อไปนี่ ภิภุที่มีอภิญา ห้ามแสดงออก” มันเป็นเรื่อง ของอภิญา แล้วถ้าแสดงออกเรื่องของอภิญานะ เดียวนี้ละ ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์เจริญ อย่างนี้ อายเขาตายเลย

เดี๋ยวนี้ทุกคนหุทิพย์หมดเลยนะ เด็กอนุบาลก็หุทิพย์ มันมีหุทิพย์มันมีโทรศัพท์ กันนะ เหาะเหินเดินอากาศ เดียวนี้เขาเหาะกันทั่วโลก ถ้าไปเอาเรื่องนี้มาเป็นหัวใจนะ นำ ขายหน้า เรื่องนี้ละ สมัยพุทธกาล เทคโนโลยีไม่เจริญ ผู้ที่เหาะเหินเดินฟ้าได้ มันเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดมหัศจรรย์ แต่เดี๋ยวนี้ใครก็ทำได้ถ้ามีตังค์ ทำได้ทั้งนั้นเลย แต่เรื่อง อริยสัจไม่มีใครรู้ แล้วทำไม่ได้ ทำไม่ได้หรอก

สัจจะความจริงอันนี้จะย้อนกลับเข้ามาภายในของเรา เห็นใหม่ ห้ามไม่ให้ผู้อื่นทำ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นว่าเป็นประโยชน์กับศาสนา ท่านแสดงเอง เพราะลัทธิต่างๆ เขาเห็นว่าบัญญัติว่าห้ามแสดง ทำเลยนะ ทำแสดง แล้วพอทำแสดง ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับทำ แสดงยมกปาฏิหาริย์ เห็นใหม่ แสดงกับ เขา

พวกคบคิดถามเลย “แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามหมดเลย ห้าม สาวกทั้งหมด ห้ามแสดง แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงได้เองได้อย่างไร?” เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมนะ “อ้าว..ก็เราเป็นเจ้าของศาสนา เรา ห้ามเขาได้ เราเป็นเจ้าของห้ามคนอื่นเข้ามาลักของได้ แต่เราเป็นคนใช้ของเราได้เอง เหมือนกับสวนมะม่วง สวนมะม่วงเราห้ามไม่ให้คนอื่นมาเด็ดมะม่วงเรา แล้วสวน มะม่วงเราเราเด็ดของเราเองได้ไหม” “ได้ครับ” เห็นไหม

เวลาแสดงธรรมนะ ถ้าคนมีปัญญา มันพูดให้เขาเห็นภาพได้นะ พอเห็นภาพปั๊บ พวกคฤหัสถ์ พุทธบริษัท ๔ เขาก็ยอมรับ พอยอมรับพระพุทธรูปก็แสดงฤทธิ์ พวกนั้นก็ พายแพไป

เวลาคนมันหยาบ มันต้องแสดงกันด้วยฤทธิ์ เวลาคนมันละเอียดมันต้องแสดงกัน ด้วยปัญญา เราใช้ปัญญาเข้าไปในหัวใจของเขา เสนอเข้าไป ความสงบเข้าไปจากภายใน

ของเขา ให้เขาเกิดปัญญาชำระกิเลสของเขา แล้วเขาจะซึ่งใจมาก เห็นใหม่ เราให้อาหารเขา กับเราสอนให้เขาทำอาหาร ถ้าเขาทำอาหารเป็นนะ เขาจะรักษาชีวิตของเขาได้ เขาจะดำรงชีวิตของเขาได้

เราให้อาหารเขาแต่ละมื้อๆ เราต้องให้เขานะ เขาต้องมานั่งรอรับอาหารจากเรานะ แต่ถ้าวันไหนเราสอนให้เขาทำอาหารได้ เขาหาอาหารกินเองเป็น เขาจะดำรงชีวิตของเขาได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าธรรมที่เขาเกิดขึ้นมาจากครูบาอาจารย์ จากเราที่เราประสิทธิ์ประสาทให้ ทำไมมันจะไม่ลงใจ ใจมันลงทั้งนั้นนะ สิ่งทีลงอย่างนี้ สังคมของเรา สังคมของศาสนานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้ให้เรา เราเป็นอนุชนรุ่นหลัง กิ่งพุทธกาลศาสนาเจริญ ก็เจริญในใจของครูบาอาจารย์ของเรามาก่อน แล้วครูบาอาจารย์ถ้ามันจะเจริญในใจของครูบาอาจารย์มา ครูบาอาจารย์ต้องสมบุกสมบันมา ไม่ใช่นอนหลับตื่นขึ้นมาก็เป็นพระอรหันต์หรอก ถ้านอนหลับแล้วตื่นขึ้นมาเป็นพระอรหันต์นะ มันฝันไป ถ้าฝันอย่างนั้นนะ ใครก็เข้าข้างตัวเองเห็นใหม่

แต่การจะเป็นพระอรหันต์ การจะเป็นพระอริยบุคคล ขึ้นมาแต่ละชั้นแต่ละตอน มันต้องต่อสู้กับตนเอง ต่อสู้กับกิเลสนะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเอาแคใจของเราให้สงบ นี่ก็ทุกข์ขนาดไหน แล้วทุกข์นะ เพราะมันเป็นของดิบๆ แล้วจะให้มันสุกขึ้นมาเห็นใหม่ ให้มันออกประกอบเป็นอาหารขึ้นมา ให้มันออกประกอบเป็นปัญญาขึ้นมา มันยังทุกข์ยากมาก ทุกข์ยากเพราะอะไร? เพราะคนเราสร้างมาไม่เหมือนกัน

คุณสิ คนมีเงินมากนะ วัตถุนั้นค่าจะมีขนาดไหน ก็ซื้อได้นะ คนเรามีเงินน้อย ของมันแพงกว่า กว่าจะได้มาแต่ละชิ้น ต้องผ่อนนะ จะต้องผ่อน ต้องดูแลรักษา ต้องทุกอย่างเลย นี่ก็เหมือนกัน ปัญญาของเรา จริตนิสัยของเรา ถ้าคนมีเชาว์ปัญญา เขาคิดของเขาได้ เขามีปัญญาของเขา เขาแยกแยะของเขาได้ อะไรควร อะไรไม่ควร ใ้อของเราะ มีนต้อเลย มีนงไปหมด ควรไม่ควรอย่างไร แต่ก็ต้องฝึกนะ ฝึกขึ้นมา ยิ่งการประพฤติปฏิบัติ นะ “ให้ทานร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดปัญญาหนหนึ่ง”

ถ้าปัญญาเกิดขึ้นมานะ สิ่งนี้มันจะเกิดขึ้นมาชำระกิเลสของเรา สิ่งที่เกิดขึ้นมานั้น เกิดจากการปฏิบัตินะ การปฏิบัติของเรา เราปฏิบัติมาเพื่อเรานะ สิ่งที่ปฏิบัติเพื่อเรา แต่เราก็ต้องอยู่ในหมู่คณะ เวลาเราอยู่คนเดียวเราก็ต้องปฏิบัติของเราคนเดียว เวลาเราอยู่ในหมู่ชน เราก็ต้องปฏิบัติในหมู่ชน การประพฤติปฏิบัติเราปล่อยวางไม่ได้

การปล่อยวางนะ คุณิ เราถากหญ้าเห็นไหม ถ้าเราปล่อยไว้เดียวหญ้าจะขึ้นเต็มไปหมดเลย กิเลสก็เหมือนกันเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ตัดป่า แต่ไม่ได้ถางต้นไม้อะไรเลย” ป่ารกชัฏในใจนะ เราปล่อยไม่ได้ อยู่ผู้เดียวเราก็ต้องปฏิบัติของเรา อยู่ในหมู่คณะเราก็ต้องปฏิบัติของเรา แล้วเราจะปฏิบัติอะไรถ้าไม่มีธรรมวินัยเป็นตัวตั้ง ถ้าธรรมวินัยเป็นตัวตั้ง เราเคารพธรรมวินัยกัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานมาแล้ว ๒,๐๐๐ กว่าปี เรายังกราบได้ เรายังพอใจเคารพศรัทธา แล้วนี่คุณิ มรรค ผล นิพพาน หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านรื้อค้นมานะ ครูบาอาจารย์ท่านเห็นพวกเราแล้วท่านหัวเราะเยาะนะ เพราะในสมัยครูบาอาจารย์เรานะ ไม่สุขสบายขนาดนี้หรอก ไปไหนนะไม่มีใครให้ความร่วมมือทั้งนั้นเลย มีแต่แรงต่อต้าน มีแต่สิ่งต่างๆ ที่เขาไม่ยอมรับกัน

แต่ก็ทนทำทนประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จนเดี๋ยวนี้ปัจจัยเครื่องอาศัยของเรานะ เรามีหลักมีเกณฑ์นะ เรามีครูบาอาจารย์เห็นไหม เรามีหนังสือ เรามีเทป เรามีธรรมะของครูบาอาจารย์ให้มาปฏิบัตินะ แต่หลวงปู่มั่นท่านไม่ได้ฟังจากใคร มีแต่พระไตรปิฎกไปรื้อค้นขึ้นมา มีแต่ความลังเลสงสัย เห็นไหม เรามีโอกาสมากแล้ว

สิ่งที่เกิดขึ้นมาเพราะสังคมนั้นมากขึ้น สังคมนั้นเสื่อมถอย ถ้าสังคมนั้นเสื่อมถอย ความประสพการณ์ของเรา เราเข้ามาได้ขนาดนี้ เราเป็นผู้ชนะ ๓ เดือนนี้ผ่านไป สิ่งที่กระทบกระเทือนมาในหัวใจมันเป็นบทเรียน ถ้าบทเรียนเกิดจากเราแล้ว เราควรเก็บไว้แล้วจะไม่ไปทำกับใคร เราพูดบ่อยนะ

สิ่งที่เกิดขึ้น เราโดนมากกว่าหมู่คณะอีก เพราะสมัยเราออกธุดงค์ เราไปองค์เดียว แล้วเราไปองค์เดียวนะ คุณิ คุณหน้าตาเราสิ เห็นไหม มันไม่เข้ากับเขา มันไม่เป็นไปตามโลกใจ แล้วไปอยู่ที่ไหนมันเป็นคนจริงด้วย

ในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าเราถือธรรมวินัยด้วยความเป็นจริง มันจะมีแรงเสียดสีเราทนเรื่องอย่างนี้มาเยอะมาก ฉะนั้นเวลาเกิดขึ้นมา จะบอกว่า สังคมของเรามีเท่านั้นประเทศไทยมันเล็กมากแคบมาก ในสังคมในกรรมฐานเรายังแคบเข้าไปใหญ่

ถ้าในสังคมกรรมฐาน เราจะคบกันไว้เป็นหมู่คณะใหม่ เราจะเอาไว้เวลาเรามีการฟังฟังกัน ฉะนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้วให้เป็นบทเรียน แล้วผู้ที่ทำแล้วไปบาดหมางเขา ต้องคิดว่าสิ่งนี้ทำแล้วบาดหมางคนอื่น สิ่งที่เราเห็นว่าทำแล้วกระเทือนใจเรา ให้เป็นบทเรียนว่า “เราจะไม่ไปทำกับคนอื่น” จำคำนี้ไว้นะ!! โต้ขึ้นมาแล้วอย่าไปทำกับใครนะ

เห็นขีบนหัวคนอื่นเห็นได้ตลอด แต่ขีบนหัวตัวเราจะไม่เห็นนะ กิเลสถ้าเรายังไม่เป็นผู้นำ ยังไม่เป็นผู้รับผิดชอบ ยังไม่รับรู้อะไร ถ้าเราเป็นผู้นำ เราเป็นผู้รับผิดชอบนะ มันรับผิดชอบมันตัดสินใจ ขีบนหัวเราไง ขีบนหัวเรานะ สิ่งนี้มันเป็นประสบการณ์ นี่เป็นเรื่องเปลือกๆ ทั้งนั้น เพราะการแสวงหาที่ควรประพฤติปฏิบัติในวิสุทธิมรรค เห็นใหม่

การหลงยุคก็ไป อย่าไปในที่วัดสร้างใหม่ เพราะมีการก่อสร้าง การก่อสร้างความเห็นต่างๆ กันมันต้องกระทบกระเทือนกันเป็นธรรมชาติ เห็นใหม่ อย่าไปในต้นไม้ที่มีผล เพราะมันมีนกมากมากินอาหารนั้น มันก็มีเสียงหนวกหู เวลาเราจะไปที่ไหน เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ นั้นในวิสุทธิมรรคนะ

แต่ในปัจจุบัน แต่เดิมในสมัยก่อนนี้ มันมีป่าเขาอุดมสมบูรณ์ไง เคี้ยวนี้ป่าเขามันเป็นป่าเขาที่มีเจ้าของ มีผู้ถือผู้ดูแล เราจะประพฤติปฏิบัติเราก็ต้องมีคนรู้จักมีอะไรนะ สิ่งนี้เรารักษาของเราไว้ รักษาของเราไว้ นะ เพื่อศาสนาเพื่อความเป็นไป

วันนี้วันปวารณา ถ้าการปวารณาโดยกิเลส มันปวารณาโดยสักแต่ว่า เป็นประเพณี แต่ถ้าเป็นวันปวารณาโดยหัวใจ สิ่งทีบาดหมางกัน สิ่งทีกระทบกระเทือนกัน เลิกแล้วต่อกัน ให้อภัยต่อกันนะ ถ้าให้อภัยต่อกันสิ่งนี้มันเหมือนปลงอาบัติใจ ให้อภัยต่อกันไปแล้วก็แล้วกันไป

แล้วสิ่งที่เราจะทำใจของเราได้หรือไม่ได้ อนาคตเราทำของเราเพื่อไม่ให้มีเวรมีกรรมต่อกัน “เวร...ย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร” ถ้าเราระงับด้วยการไม่จองเวรเห็นใหม่

เราเป็นผู้ชนะใจ ๓ เดือนนี้เราชนะแล้วนะ เราชนะด้วยเราอยู่ครบเวลา แล้วเรายังจะชนะใจเราต่อไป ชนะที่ไม่ให้ไปอาฆมาตบาดหมางต่อใครทั้งสิ้น ให้อภัยกันให้หมด

แล้วหัวใจของเรา เรายรักษาหัวใจของเรา การประพฤติปฏิบัติการประสพมา มันเหมือนกับเราได้บ่มเพาะใจเรา ใจเรามีอะไรกระทบกระทั่งเ็นเราก็เก็บไว้ในใจ เก็บไว้ในใจ ทุกคนโดนมานะ หลวงปู่มั่น โคนมากกว่านี้ คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ในโลกรธรรม ๘ จะไม่มีใครโดนแรงเสียดทานเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านเล่าณะ หลวงปู่มั่นไปอยู่ที่ไหน เห็นไหม เขาจับเขาตรวจเขาสอบมาตลอดนะ แล้วท่านก็ทำของท่าน ท่านก็รู้คงค์ของท่านไป จนเป็นที่ยอมรับของสังคม แล้วในปัจจุบันนี้ ของอย่างนี้มันเป็นของเล็กน้อย ถ้าเทียบกับครูบาอาจารย์ที่ท่านโดนแรงเสียดสีมา

แรงเสียดสี สังคมจากที่ไม่มีใครเป็นผู้นำเลย สังคมทั้งสังคมไม่ยอมรับเลยนะ แต่ที่สังคมยอมรับแล้ว แต่เพราะสังคมยอมรับแล้ว ก็เอาสังคมเป็นตัวตั้ง เราถึงเอากฎกติกาของสังคมนั้นมา แล้วถึงทำผิดหมดใจ เราถึงต้องเอาธรรมวินัยเป็นตัวตั้ง ถ้าเอาธรรมวินัยเป็นตัวตั้ง เราจะไม่ให้สังคมมาเป็นใหญ่

วัดกับบ้านไม่เหมือนกัน วัดคือวัดใจ บ้านคือบ้าน แล้วเราทำของเรา ถ้าครูบาอาจารย์ของเรามีหลักมีเกณฑ์ ท่านจะไม่ออกนอกกลุ่มนอกรทาง ถ้าครูบาอาจารย์ไม่มีหลักมีเกณฑ์เห็นไหม โคน่าฝูง ถ้าโคดีจะนำฝูงโคนั้นขึ้นจากน้ำสู่ฝั่ง ถ้าโคเป็นผู้ที่ไม่ฉลาดเห็นไหม จะนำฝูงโคจากฝั่งออกสู่น้ำ แล้วจะตายกันหมดนะ

สิ่งนี้คืออำนาจวาสนา เราเกิดมาเจอหลวงปู่มั่น เห็นไหม เจอหลวงปู่มั่นที่ครูบาอาจารย์ท่านผ่านมา เราฟังจากลูกศิษย์หลวงปู่มั่น เพราะเราเกิดไม่ทันหลวงปู่มั่น เห็นไหม หลวงปู่มั่นรื้อคั่นบาคับนั้นนะ แล้วเราประพฤติปฏิบัติมา รื้อคั่นบาคับนั้นเกิดจากความจริงจากใจ แต่ทางโลกเขารื้อคั่นบาคับนั้นจากตำรา แล้วก็ท่องจำกันอย่างนั้น ดีความกันออกนอกกลุ่มนอกรทาง จะจูงฝูงโคนั้นลงสู่น้ำ แต่ครูบาอาจารย์เราจะจูงฝูงโคนั้นจากน้ำสู่ฝั่งเห็นไหม ในการประพฤติปฏิบัติต่างกันอย่างนี้ เราถึงเรียนรู้สิ่งที่ผ่านมาให้เป็นประสบการณ์ของใจ ให้พิจารณา ให้อภัยต่อกันจากหัวใจ...เออวัง